

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ
ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ**

Затверджено:
Протокол засідання кафедри
№ 1 від 29 серпня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри ПСГД

Олена ТИРОН

Викладач	Погрібна Дар'я Владиславівна Доктор філософії з економіки (PhD)	 ФОТО
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	https://kivt.duit.edu.ua/fsv/pssgd/#section_2	
E-mail	dariastoian@ukr.net	
Факультет, Кафедра	Факультет судноводіння Кафедра психології та соціально-гуманітарних дисциплін м. Київ, вул. Кирилівська, 9, каб. 303 телефон: +38-093-585-41-15	
Консультації	Кожний четвер з 14 ⁰⁰ до 15 ⁰⁰ м. Київ, вул. Кирилівська 9, каб. 303 або за ZOOM посиланням https://us02web.zoom.us/j/99061926724?pwd=WlYzZk10Wkd0cjUwV1Z0Wnl6Q1lxdz09	
Офіційна назва освітньої програми	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	

Галузь знань, спеціальність	07 «Управління та адміністрування» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл загальної підготовки вибіркова
Курс/ Семестр викладання	3/6
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 20 годин Практичні заняття – 24 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.
Мова викладання	Українська
Мета вивчення дисципліни	ознайомлення з основними етапами становлення і розвитку соціології як науки, процесами суспільного життя, законами функціонування і розвитку суспільства та його складових компонентів.
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 12. Здатність генерувати нові знання та інноваційні ідеї в підприємницькій діяльності
Програмні результати навчання	ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. ПРН10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства

ЧОМУ ВАЖЛИВИЙ КУРС: для сучасних фахівців важливим є знання основних закономірностей функціонування суспільства з метою вироблення моделі ефективної взаємодії із різноплановими соціальними групами.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство. Соціологія як наука. Об'єкт, предмет та категорії соціології. Структура соціологічного знання. Функції соціології. Соціологія в системі наук.

Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології. Історія соціології. Умови та передумови виникнення соціології. Основні напрямки розвитку соціології. Типи науковості соціології. Соціологія другої половини XX ст. Соціологічна думка України.

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Поняття й ознаки суспільства як системи. Основні підходи до визначення суспільства. Соціальні взаємодії та зв'язки. Соціальна структура суспільства. Соціальний інститут. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність

Тема 4. Соціологія особистості. Поняття особистості в соціології. Особистість в системі соціальних зв'язків. Соціологічні теорії особистості. Проблема соціалізації особистості. Девіантна поведінка і соціальний контроль

Тема 5. Об'єкт і предмет економічної соціології. Функції соціології економіки. Ієрархія категорій економічної соціології. Основні закони економічної соціології. Методи досліджень соціологічно-економічних явищ. Основні напрями розвитку соціології економіки.

Тема 6. Соціологія конфлікту. Об'єкт і предмет соціології конфлікту. Теорії конфлікту. Функції соціального конфлікту. Критерії класифікації конфлікту.

Тема 7. Соціологія праці та управління. Соціологія праці та управління як галузь соціології: об'єкт і предмет. Класифікація соціально-трудових відносин. Функції соціології праці і управління. Потреби соціології праці та управління. Соціологічна сутність праці. Соціально-трудові відносини. Мотивація трудової поведінки: основні підходи і теорії.

Тема 8. Соціологія релігії. Соціологія як феномен: об'єкт і предмет. Виникнення і розвиток соціології релігії. Релігія як соціальний феномен. Класифікація релігій

Тема 9. Соціологія сім'ї і молоді. Шлюб та сім'я як об'єкт соціологічного дослідження. Функції сім'ї. Типологія шлюбу та сім'ї. Основні тенденції розвитку сучасної родини. Сутність, предмет, об'єкт та функції соціології молоді. Соціальне становище молоді в Україні, її установки і ціннісні орієнтації.

Тема 10. Соціологія політики. Соціологія політики як наука. Рівні політичної соціології. Функції політичної соціології. Політика як соціальне явище

Тема 11 Соціологія культури: головні тенденції Соціологічна сутність культури: основні підходи до визначення. Соціальні функції культури. Форми та види культури. Основні риси нової соціокультурної реальності

Тема 12. Методика організації соціологічних досліджень Організація соціологічного дослідження, його етапи і види. Методика і техніка соціологічних досліджень. Соціологічне

дослідження та його зміст. Методи збору соціологічної інформації. Вимір у соціологічному дослідженні

Практичні заняття курсу передбачають виконання практичних задач, ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Загальне оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів складається з суми балів за результатами поточного контролю за семестр та іспиту. Максимальна сума балів - 100. Мінімальна - 60.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали (до 24 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, виконанням практичних та ситуаційних завдань, відповідями на тестові питання, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 5 балів за заняття

Залік/іспит

Відбувається в усній формі згідно контрольних питань. Максимальна сума за залік 26 балів.

Студент отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

«Відмінно» - А (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - ВС (74-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-73 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій.
3. Посилання на Google Classroom: «Соціологія»
(<https://classroom.google.com/u/0/c/NjYyNDYyODAwMjg2?hl=ru>)
4. [Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ.](#)
5. Погрібна Д.В. Соціологія: методичні рекомендації до практичних занять для студентів усіх форм навчання спеціальностей 051 «Економіка» та 075 «Маркетинг» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». К.: ДУІТ, 2021. 72 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Обов'язкова:

1. Гоблик В.В. Прикладна соціологія: логістика і методи дослідження [Текст] : навч. посіб. / В. В. Гоблик, Т. Д. Щербан ; Мукачів. держ. ун-т. - Мукачево : РВВ МДУ, 2021. - 107 с.
2. Загальна соціологія [Текст] : хрестоматія / [упоряд., пер.: А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова] ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Київ : Ліра-К, 2020. - 353 с.
3. Климаська Л.Д. Соціологія соціальних проблем [Текст] : навч. посіб. / Л. Д. Климаська, В. Є. Савка ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. - 207 с.
4. Лобанова А.С. Соціологія. Вступ до спеціальності [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів закл. вищ. освіти / А. С. Лобанова, Л. В. Калашнікова ; Криворізь. держ. пед. ун-т. - Київ : Каравела, 2022. - 305 с
5. Лукашевич М.П. Соціологія економіки [Текст] : підручник / М. П. Лукашевич, О. М. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор ; Ужгород. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Ужгород :

РІК-У, 2021. - 294 с

6. Погрібна Д.В. Соціологія: методичні рекомендації до практичних занять для студентів усіх форм навчання спеціальностей 051 «Економіка» та 075 «Маркетинг» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». К.: ДУІТ, 2021. 72 с.
7. Соціологія [Текст] : навч. посіб. / [О. В. Бобіна та ін.] ; за ред. І. В. Шаповалової ; Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. - Миколаїв : НУК, 2020. – 281 с.
8. Шатохін А.М. Соціологія [Текст] : підруч. для студентів аграр. закл. вищ. освіти / Шатохін А. М. ; Уман. нац. ун-т садівництва. - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 315 с.
9. Соціологія: теорії середнього рівня [Текст] : навч. посіб. / [Ю. Ф. Пачковський та ін.] ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Київ : Каравела, 2020. - 355 с
10. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства [Текст] : [підручник : монографія] / [П. Штомпка ; пер. з пол. Г. Теодорович]. - Нове розшир. вид. - Львів : Колір ПРО, 2020. - 799 с.

Додаткова:

1. ["Від Вебера до Валерстайна: історична соціологія держав та світ-систем", міжнародна науково-практична конференція \(10 ; 2022 ; Київ\)](#). Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Від Вебера до Валерстайна: історична соціологія держав та світ-систем". 9-10 червня 2022 року м. Київ [Текст] / [уклад.: П. В. Федорченко-Кутуєв та ін.] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського", Ф-т соціології і права, Каф. соціології [та ін.]. - Суми : Університетська книга, 2022. - 247 с
2. Іванець Т.М. Соціологія міжнародних відносин [Текст] : навч. посіб. / Т. М. Іванець ; Маріупол. держ. ун-т, Іст. ф-т, Каф. філософії та соціології. - Київ : Ліра-К, 2021. - 231 с.
3. Ковтун О.С. Соціологія здоров'я: проблеми теорії та практики [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ковтун О. С., Баранова С. С. ; ВНЗ "Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Хмельниц. ін-т соц. технологій. - Київ : Ун-т "Україна", 2020. - 165 с.
4. Талдикін О.В. Соціологія права. Структурно-логічні схеми і таблиці [Текст] : навч. посіб. / О. В. Талдикін ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2022. - 143 с
5. Ташенко А.Ю. Соціологія повсякдення та стилів життя [Текст] : навч.-метод. комплекс для студентів спец. 054 "Соціологія" освіт. ступеня бакалавр освіт. програми "Соціологія" / [Анна Ташенко] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т соціології. - Київ : Ліра-К, 2022
- Торяник В.М. Філософія та соціологія права (в схемах та визначеннях) [Текст] : підручник / В. М. Торяник, П. В. Макушев ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Негодченка ; Дніпров. гуманіт. ун-т. - Херсон : Гельветика, 2020. - 241 с.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та](#)

[технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».